

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ

(повна назва підрозділу)

Кафедра прикладної лінгвістики

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

«Граматика англійської мови»

«Grammar of the English language»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни обов'язкова
обов'язкова/вибіркова

мова(и) викладання англійська
українська/англійська

Миколаїв – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Граматика англійської мови» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша мова-англійська, освітня програма Юридичний переклад.

«07» травня 2024 року. - 11 с.

Розробники: *Наталія Пономаренко*, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики

Т. Канюк
Проект робочої програми навчальної дисципліни «Граматика англійської мови» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Юридичний переклад»
доктор філологічних наук

Олена ГОГОРЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Граматика англійської мови» розглянуто на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
Протокол № 10 від «30» травня 2024 р.
Завідувач кафедри

Ніна ФІЛІПОВА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Граматика англійської мови» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового гуманітарного інституту
Протокол № 11 від «14» червня 2024 р.
Голова

Олег БОБІНА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Граматика англійської мови» погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Фонетика англійської мови» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 5 від «26» червня 2024 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	5
3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни	5
4. Очікувані результати навчання	5
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування	7
7. Форми поточного та підсумкового контролю	8
8. Критерії оцінювання результатів навчання	9
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	9
10. Рекомендовані джерела інформації	10

ВСТУП

Анотація

Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Граматика англійської мови» передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою “Германські мови та літератури(переклад включно), перша-англійська” спеціальності 035 Філологія спрямована на формування у студентів системних знань з граматичної будови англійської мови та розвиток практичних навичок правильного використання граматичних структур в усному й писемному мовленні.

Метою дисципліни є формування у студентів граматичної компетентності як складової іншомовної комунікативної компетентності, а також розвиток умінь самостійної роботи з граматичним матеріалом.

Робоча програма передбачає поєднання теоретичного матеріалу з практичними вправами, тестовими завданнями, комунікативними вправами та різними формами поточного і підсумкового контролю знань. Вивчення дисципліни сприяє підвищенню рівня володіння англійською мовою відповідно до сучасних освітніх стандартів та вимог професійної діяльності.

Ключові слова:граматичні структури, практичні навички, комунікативні компетентності

Abstract

The study of the required course “English Grammar” is included in the educational and professional program for training specialists at the first (bachelor’s) level of higher education under the educational and professional program “Germanic Languages and Literatures (including Translation), First Language: English” in the 035 Philology major is aimed at developing students’ systematic knowledge of the grammatical structure of the English language and fostering practical skills in the correct use of grammatical structures in spoken and written communication. The aim of the course is to develop students’ grammatical competence as a component of foreign language communicative competence, as well as to foster their ability to work independently with grammatical material.

The syllabus combines theoretical material with practical exercises, tests, communicative activities, and various forms of ongoing and final assessment. Studying this course contributes to improving English proficiency in accordance with modern educational standards and professional requirements.

Keywords: grammatical structures, practical skills, communicative competencies

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	-
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури(переклад включно), перша-англійська Освітня програма: Юридичний переклад	Семестр	
		3-й	-
Лекцій			
15 год.		-	
Практичні, семінарські			
30 год.		-	
Лабораторні			
0 год.		-	
Загальна кількість годин – 90	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3		45 год.	-
		Індивідуальні завдання: не передбачено	
		Вид контролю: екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Граматика англійської мови» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ЗК 09 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 14 Уміння дотримуватись етики офіційного спілкування.

ФК 02 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 12 Здатність до організації ділової комунікації.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: дисципліна «Англійська мова».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН 03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 08. Знати й розуміти систему української та іноземної (англійської) мов, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію іноземної (англійської) мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 09. Характеризувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Синтаксис. Головні члени речення.

Змістовий модуль 1. Вступ.

Тема 1 Підмет та його типи.

Тема 2. Присудок та його типи.

Тема 3 Узгодження підмета та присудка.

Література:[1],[2],[4] .

Змістовний модуль 2. Другорядні члени речення.

Тема 4 Додаток. Типи додатків.

Тема 5 Означення. Види означень.

Тема 6 Обставина. Способи вираження.

Література:[1],[2],[3],[4].

Змістовний модуль 3 Речення. Типи речень.

Тема 7 Типи складних речень.

Тема 8 Складносурядні речення.

Тема 9 Складнопідрядні речення.

Література:[1],[3].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	пр	с. р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Вступ				
Тема 1. Підмет та його типи.	10	2	3	5
Тема 2. Присудок та його типи.	10	2	3	5
Тема 3. Узгодження підмета та присудка.	10	1	4	5
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	5	10	15
Змістовний модуль 2. Другорядні члени речення				
Тема. 4 Додаток. Типи додатків.	10	2	3	5
Тема 5. Означення. Види означень.	10	2	3	5
Тема 6. Обставина. Способи вираження.	10	1	4	5
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	5	10	15
Змістовний модуль 3. Речення. Типи речень.				
Тема7. Типи складних речень.	10	2	3	5
Тема 8. Складносурядні речення.	10	2	3	5
Тема 9. Складнопідрядні речення.	10	1	4	5
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	5	10	15
<i>Разом за модуль</i>	90	15	30	45

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підмет та його типи.	3
2	Присудок та його типи.	3
3	Узгодження підмета та присудка.	4
4	Додаток. Типи додатків.	3
5	Означення. Види означень.	3
6	. Обставина. Способи вираження.	4
7	Типи складних речень.	3
8	Складносурядні речення.	3
9	Складнопідрядні речення.	4
	Разом	30

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 1 год. занять (1 година на 1 лекцію);
- підготовка до практичних занять – 1-2 год/1 заняття;
- аналіз практичних, презентація обраної теми (творче завдання) – мінімум 15 годин на 1 роботу;
- підготовка до контрольних заходів – (10) год. на 1 захід.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин
		Денна форма
1.	Підготовка до аудиторних занять (практичних, семінарських)	5
2.	Виконання практичних завдань протягом семестру;	5
3.	Самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;	5
4.	виконання контрольних робіт студентами дистанційної форм навчання;	5
5.	Підготовка і виконання творчого завдання	15
6.	Підготовка до усіх видів контролю (підсумкової контрольної роботи, екзамену тощо)	10
	Разом	45

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;
- вправа - планомірне, організоване, повторне виконання дій із метою оволодіння ними або підвищення їх якості;
- практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;
- дидактична гра - спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;
- методи контролю і самоконтролю;
- контрольні тестові роботи (перелік запитань і можливі варіанти відповідей);

Альтернативно використовуються :

- пояснювально-ілюстративний метод - повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;
- дослідницький - творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку."

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- усні відповіді;
- контрольні роботи;
- екзамен;
- студентські презентації;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів.

Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, студент проявляє творчий підхід до виконання завдань, студент бере активну участь в обговоренні.
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45 балів (9 відповідей по 5 балів).

Тест	Критерії оцінювання
4-5	Роботу виконано в належний термін. Представлено 98%- 100% правильних відповідей.
1-3	Роботу виконано в належний термін. Представлено 65%- 80% правильних відповідей.
0	Студент не виконав роботу.
	Максимальна оцінка студента за 1 тест – 5 балів.

Екзамен (усний)	Критерії оцінювання
25-40	Усна відповідь розкриває повністю тему, основні питання, висвітлено причинно-наслідкові зв'язки, зроблено висновки. Відсутні помилки: граматичні і орфографічні.
16-25	Відповідь в цілому розкриває тему і основні питання, частково висвітленні причинно-наслідкові зв'язки. Висновки не в повному обсязі. Відсутні значні помилки. є окремі, несуттєві загальні зауваження.
6-15	Відповідь відповідає вище наведеним критеріям, але має ряд недоліків в розкритті теми, висвітлення причинно-наслідкових зв'язків часткове, часткові висновки.
1-5	Відповідь не розкрита.
0	Студенти не розуміє питання теми.
	Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 40 балів

Форма контролю за семестр	Максимальна кількість балів
	Денна форма
Робота на практичних заняттях	9 x 5 балів = 45 балів
Тестові завдання	3 x 5 балів = 15 балів
Усний екзамен	40 балів
ВСЬОГО	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Вид роботи		Кількість балів
ЗМ1	T1	Робота на практичному занятті	5	
	T2		5	
	T3		5	
	Тест 1	Поточне тестування	5	
ЗМ2	T4	Робота на практичному занятті	5	
	T5		5	
	T6		5	
	Тест 2	Поточне тестування	5	
ЗМ3	T7	Робота на практичному занятті	5	
	T8		5	
	T9		5	
	Тест 3	Поточне тестування	5	
	Екзамен		40	
Всього			100	

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, інтернет-мережа.

Наочні засоби:

1. Мультимедійні презентації у програмі Microsoft Office Power Point
2. Відеоматеріали з каналу Youtube
3. Роздавальні матеріали - табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.

Технічні засоби:

Ноутбук чи інший комп'ютерний пристрій з програмним забезпеченням Word.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Biber, D., Conrad, S., Leech, G. Longman Student Grammar of Spoken and Written English. Harlow: Pearson Education, 2002. 487 p.
2. Downing, A., Locke, P. English Grammar: A University Course. London: Routledge, 2015. 518 p.
3. Greenbaum, S., Quirk, R. A Student's Grammar of the English Language. London: Longman, 1990. 490 p.
4. Radford, A. English Syntax: An Introduction. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 270 p.

Допоміжна література

1. Burton-Roberts, N. Analysing Sentences: An Introduction to English Syntax. London: Routledge, 2016. 376 p.
2. Carnie, A. Syntax: A Generative Introduction. Oxford: Wiley-Blackwell, 2021. 624 p.
3. Huddleston, R., Pullum, G. K. A Student's Introduction to English Grammar. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. 320 p.
4. Miller, J. An Introduction to English Syntax. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008. 226 p.
5. Yule, G. Explaining English Grammar. Oxford: Oxford University Press, 1998. 333 p.
6. Swan, M. Practical English Usage. Oxford: Oxford University Press, 2016. 768p.

Інформаційні ресурси

1. <https://owl.purdue.edu>
2. <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiarqvGltWUAxWyQvEDHRZnIAUQFnoECAwQAQ&url=https%3A%2F%2Fdictionary.cambridge.org%2F&usg=AOvVaw2IeeYQUo-Qq3w5yNl1kPph&opi=89978449>
3. <https://learnenglish.britishcouncil.org>